

AZIJSKA GREBAČA ZIDARKA (*Sceliphron curvatum*)

Veliko vrst samotarsko živečih os uporablja blato za graditev svojih gnezd. Večinoma so gnezda v rovih v lesu, nekatere pa gradijo pritrjena prostostoječa gnezda. V zadnjih desetletjih se ljudje najpogosteje srečujemo z vrsto, ki svoje glinene lončke gradi pod streho stavb, pogosto celo v notranjosti stanovanj, celo med knjigami ali oblačili v omarah. Graditeljice so samice azijske grebače zidarke, ki blata ne prepojijo s svojim vodoodbojnim izločkom, kot večina drugih vrst, zato jih morajo graditi pod streho. To je tujerodna vrsta, doma iz predgorja Himalaje, Karakoruma in Pamirja v osrednji Aziji. V Sloveniji smo jo prvič našli leta 1991, potem ko so jo zanesli v Avstrijo, od koder je znana od leta 1979. V svoje iz blata zgrajene lončke prinese majhne pajke, ki jih omrtviči s pikom svojega žela in v vsak lonček odloži eno jajčece. Lonček zapre s blatom in ličinka v njem se prehranjuje z zalogo pajkov. Prihodnje leto se po preobrazbi v odraslo oso prebije na prosto in poskrbi za naslednjo generacijo.

besedilo: **Andrej Gogala**,
foto: **Tomil Trilar** (osa), **Andrej Gogala** (lončki)

Za terenske sladokusce

LAŠKI ŠKRJANEC (*Melanocorypha calandra*)

Ob redkosti pogosto pomislimo na večje vrste, kot so vodne ptice ali ujede, a so lahko manjše vrste precej vznemirljivejše. Težje jih je najti in navadno jih odkrijemo po naključju. Laški škrganec je vsekakor takšna vrsta. Gre za stepsko vrsto nižin osrednje Azije in Sredozemlja, kjer ga lahko najdemo na ekstenzivnih suhih travnikih ali pašnikih ter na njivskih površinah v prahi. Pri nas smo ga opazovali med koncem aprila in sredino junija izključno v JZ delu države. Na suhih rastiščih z redkejšo vegetacijo, kot so kraški travniki, kamniti kolovozi ali suhi solinski bazeni, bodite pozorni na krepkega poljskega škrganca »z napako«. Močnejša postava, debelejši kljun, bel rob peruti, črn ovratnik in podperutje ter zaznavno drugačno petje vam lahko izdajo to redko vrsto.

besedilo: **Dejan Bordjan**, foto: **iStock**

LAŠKA ŽABA (*Rana latastei*)

Marca v tolmunih počasi vijugajočih potokov lahko opazujemo skupine za pest velikih mrestov, pritrjenih na veje ali korenine, ki poševno segajo v vodo. Pripadajo laški žabi, najbolj kratkoživi rjavi žabi pri nas, ki naseljuje gričevnato krajino Vipavske doline, Goriških brd in slovenske Istre. To malo žabo, z značilno temno obarvanim grlom s svetlo linijo po sredini, najpogosteje najdemo v svetlih, vlažnih in senčnih listnatih gozdovih z visokim talnim nivojem vode in bujno podrastjo. V času parjenja so odrasle živali najbolj aktivne zgodaj zjutraj in ob mraku. Podobno kot laške žabe mreste odlagajo rosnice (*Rana dalmatina*), katerih mresti pa niso nikoli nakopičeni le v enem delu mrestišča. So tudi večji, pogosto pritrjeni na pokončne bilke potopljenih rastlin in se sčasoma razlezejo po vodni gladini, medtem ko starejši mresti laške žabe ostanejo bolj čvrsti ter pritrjeni na veje ali pa potonejo na dno.

besedilo: **Aleksandra Lešnik**, foto: **Maja Cipot** (mresti), **Aleksandra Lešnik** (odrasla žival)

